

Чужому навчається,
і свого не цурається...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 61-63 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
НЕНДЕРСОН 4-0237
НЕНДЕРСОН 4-0807
УНІОС: НЕНДЕРСОН 5-8740
— Тел. в Нью-Йорку: —
БАРКЛІ 7-4125
УНІОС: БАРКЛІ 7-5337

РІК LXXII. Ч. 21. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 2-го ЛЮТОГО 1965 10 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 2, 1965 No. 21. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Четвер, 28-го січня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ЗДА І СССР ПОШИРЮЮТЬ КУЛЬТУРНУ ВИМНУ В ЦЬОМУ РОЦІ, як повідомляє про це представник Державного Департаменту. Він сказав, що треба збільшити вимну в таких ділянках, як наукова, виховна, технічна та мистецька. Порозуміння в цій справі закінчено під час обговорення дворічного договору з 1964-го року. Теперішні кремлівські провідники бажають продовжувати політику „коекзистенції“ із ЗДА. Під час розмов вирішено програму культурної вимни в 1965-му році. Поширена буде мистецька програма, і вже запланований приїзд совєтських мистців до ЗДА, а американських до СССР.

НА СЕКРЕТНИМ КОМУНІСТИЧНИМ З'ЇЗДІ В ГАВАЇ БУЛО РОЗХОДЖЕННЯ між Москвою та офіційними провідниками комуністичних партій країн Латинської Америки з одного боку і катейскими делегатами, яких підтримали відомі комуністичні партії в деяких американських державах. Кубинська комуністична партія старалася зберігати неутраляльність між Москвою і Пейпінгом. Москва голосить, що можна змагатися до комунізму і при коекзистенції з капіталістичними державами, а Китай з протистоянням з капіталістами.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ПОРОЗУМІЛИСЯ В СПРАВІ ЗАВЕЗ-ПЕЧЕННЯ ПРАЦІ з представниками залізничних компаній і так закінчився дво- і піврічна виснажлива війна на залізницях. Згідно з цією умовою залізничники не смиряться збільшити з праці жадного залізничника, який в дні 1-го жовтня 1964-го року мав більше як два роки служби. Секретар праці Віллард Вірч відмовлений із цього порозуміння, бо воно зменшує можливість страйку на залізницях. Тисячі робітників, які після 1-го жовтня були звільнені з праці, мусять бути прийняті на працю, якщо цього бажають.

ГЕЛБРАЙТ НАЗВАВ АМЕРИКАНСЬКУ ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ ЗАМОРОЖЕНОЮ і домагається, щоб її змінили згідно з вимогами теперішнього часу. Гелбрат, це колишній американський посол до Індії, теперішній професор економіки в Гарвардському університеті. Він каже, що зміни вимагає і американський народ. Тепер з вже третя генерація після другої світової війни. Кожна генерація мала свою власну формулу закордонної політики, і теперішня третя генерація домагається своєї власної програми в цій ділянці.

ПЛАНУЮТЬ ЗБУДУВАТИ ЛЕТУНСЬКО-КОСМІЧНИЙ МУЗЕЙ у Вашингтоні, проєкт якого виготовив Смитсонський Інститут. Будинок має бути 784 стіп завдовжки, 97 стіп завширшки і 250 заввишки, але одна його частина буде нижча від рівня вулиці, щоб зробити місце для таких ракет, як космічний підслівач Атлас. Конгрес має цього року схвалити \$42 мільйон на будову цього музею, і вже у вересні мала б початися будова. Щодня мало б відвідувати цей музей коло 50,000 відвідувачів. Вліті 1969-го року музей мав би бути відкритий. Музей матиме бібліотеку, підземний гараж для 1,200 авіаційних машин, 700-місцьовий зал для 350 осіб.

БАЛАНСІ ДЗ ЗАКОРДОННО — домагається Департамент Бюджету ІЗ ЗАКОРДОННО — домагається Департамент Скарбу і Рада Федеральної Резерви, це значить, треба вести таку фінансову політику, щоб ЗДА дала більше доларів із закордону, ніж їх туди видають. Але уряд президента Дж. Кеннеді не може легко вирішити цілі справи, бо тоді треба б зарплатити, щоб візи на виїзд до Європи коштували 50 до 100 доларів, бо це може зменшити б число американських туристів, які обурювалися б проти уряду. Дехто радить зменшити число американських воєнків в Європі, на які річно видається поважну суму доларів. Але проти цього протестує Державний Департамент, який має політичні умови з європейськими союзниками в справі оборони проти комунізму. І так урядові важко розв'язати справу дефіциту в платінному обороті із закордону.

У СВІТІ

АМБАСАДОР ЗДА У ПІВДЕННОМУ В'СТНАМІ ген. М. Тейлор нараджувався з ген. Ханом, який в минулому тижні вдруге перейшов військової перевороту, відсунувши тепер цивільного прем'єра Тран Ван Гуонга. ЗДА, які спершу гостро виступили проти військової диктатури в Південному В'стнамі, тепер стримуються з критикою. Тейлор бачить зверну увагу ген. Ханові, що йому грозило, як це раніше було, знову гостра опозиція з боку буддистів. Хан має відповісти, що він має тепер більше досвіду в цих справах.

ДО ЛОНДОНУ ПРИБУЛИ 14 СЕНАТОРІВ І КОНГРЕСМЕНІВ ЗДА на інформаційні наради в таких справах, як становище Британії за теперішнього соціалістичного уряду до Атлантичного Союзу (НАТО), до Куби й переговорів про митні імпортові й експортні тарифи. У цих нарадах беруть участь також колишній і теперішній амбасадори Британії в ЗДА.

ФРОЛ КОЗЛОВ ПОМЕР В МИНУЛУ СУБОТУ у віці 56 років. Хрущов колись назвав був Козлова, як свого наступника, але в квітні м. р. Козлов дістав мізкову атаку, яка частинно спаралізувала його: Все ж його залишили формально в партійній Президії і Секретаріаті партії, аж до листопада минулого року, коли дали йому „відпустку на час лікування“. Козлов належав до нової генерації більшовицьких кар'єристів.

ДЕ ГОЛЛЬ СПРОТИВЛЮВСЯ, ЩОБ ПОХОРОН ГЕНЕРАЛА МАКСИМА ВЕЙГАНА ОХОПЛЮВАВ ТАКОХ КАПІЦІО ІНВАЛІДІВ, як хоронять всіх французьких героїв. Ген. Вейган був шефом штабу у маршала Петена і ген. де Голль закидав Вейганові співзвуччю в капітуляції перед німцями. Вейган помер в мин. тижні у віці 98 років. Рішення де Голля викликало критику з боку французької преси. Велика частина французів вимагає регалізації маршала Петена.

В ІРАНІ 10,000 УЧНІВ І СТУДЕНТІВ НАВЧАЮТЬ ГРАМОТИ 400,000 неграмотних з посеред 21 мільйонного населення цієї країни. Шах Ірану Мохаммед Різа Палеві, який переводить поступові реформи, втратив підтримку з боку заможної верстви, особливо старих родів землевласників, але є підтримуваний військом і поступово інтелігенцією.

КОРОЛЕВА ЄЛІСАВЕТА II виїхала зараз після похорону Вінстона Черчилля з офіційною візитом до Етіопії (Абіссинії). В її товаристві є її чоловік князь Едінбурзький, 3 Етіопії вони поїдуть з візитом до Судану. Той, що в Судані недавно велася громадянська війна, британці лякаються, щоб королева не стрінула там якась прикрість від автохтонних фанатиків.

АФРИКАНСЬКА ДЕРЖАВА БУРУНДІ ЗІРВАЛА ЗВ'ЯЗКИ З КОМУНІСТИЧНИМ КИТАСМ, який покусно цю подію „інтригами імперіалістів ЗДА і Бельгії“. Одночасно Об'єднана Арабська Республіка (Єгипет) зажадала закриття конголійської амбасди. Єгипетський уряд заявив, що він не зриває дипломатичних зв'язків з Конго, а тільки — з урядом прем'єра Мохаммеда Чамбе.

ГОЛОВНА УПРАВА КОМІТЕТУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ ПІДСУМОВУЄ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ, ПРИГOTOВЛЯЄТЬСЯ ДО ЇЇ ЗАКІНЧЕННЯ

РІШИЛА ПРИВЕРНУТИ ІМ'Я ПРЕЗИДЕНТА УНР В ЕКЗИЛІ ДО ПРОПАМ'ЯТНОЇ ГРАМОТИ, ЩО БУДЕ ВМУРОВАНА В П'ЄДЕСТАЛЬ ПАМ'ЯТНИКА РАЗОМ З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ПІД ЧАС ОКРЕМОЇ ВРОЧИСТОСТІ 29-го ТРАВНЯ Ц. Р.

Нью-Йорк. — Загальні підсумки активності Комітету Пам'ятника Шевченкові, її величезні успіхи й досягнення та деякі недомогання були предметом щоденних нарад, звітів і дискусій Головної Управи Комітету Пам'ятника Шевченкові, що відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки при 79-й вулиці і 5-й етні минулої суботи, 30-го січня. У нарадах, які відкрив та який проводив голова Комітету проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, взяли участь 22 члени Головної Управи, між ними й проф. д-р Олександр Грановський з Міннесоти. Перед початком наради Управа прийняла і вислухала двох представників Організації Українських Націоналістів закордоном (ОУНЗ), пп. Проциха й Вакуменка, які бажали висвітлення, чому Комітет не запросив нікого з представників тієї організації й Української Головної Визвольної Ради до Почесного Комітету з нагоди відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні та чому до того Комітету не був запрошений, разом з іншими членами вільних українських парламентів, член Центральної Ради інж. Поцішко. Висвітлення дав секретар Комітету д-р Ярослав Падок, ствердивши, що оминення представників згаданих організацій в жадному разі не було наслідком будь-якого дискримінаційного ставлення до них з боку Комітету, а тільки наслідком прийнятого Комітетом принципу — „добро го чи злого“ — щоб до Почесного Комітету запрошували тільки репрезентативні центральних установ та „більшх політичних рухів“. ОУНЗ не була однією організацією, яку на її підставі поминено. Щодо інж. Поцішки, то на підставі запропонованих історичних джерел не можна було встановити, чи він був членом Центральної Ради. В додатку, всі ці справи треба було вирішувати з великим співісхом, отже могли зайти й недостатньо чи переосвєнення.

ЗВІТ ГОЛОВИ КОМІТЕТУ

Серію звітів Екзекутивної Головної Управи започаткував її голова проф. д-р Роман Смаль-Стоцький, характеризуючи коротко і працю Комітету і свою власну, як його голови. Звітодавець ствердив, що Комітет Пам'ятника Шевченкові провів найбільшу й найбільш успішну працю, записану в аналізі історії не тільки українців в Америці, але й інших вільних країн. Великий пам'ятник Шевченкові вже стоїть у столиці Америки і це є ділом американських українців, виконаним з їхнього доручення Комітетом Пам'ятника Шевченкові. Для пригадки згадати б тільки, що треба було виконати, щоб цей пам'ятник поставити і відкрити. Дослідно все, від Закінчення на стор. 3-й)

1200 осіб відвідало Вечерниц „Червоної Калини“

Нью-Йорк. — Традиційні щорічні Вечерниц „Червоної Калини“ відбулися минулої суботи 30 січня ц. р. у великій залі „Мангеттен Сентеру“ з участю кругло 1200 осіб. Як і за попередніх разів, головною аттракцією вечора була Презентація Дебютанток, яких було 42, та які представляли пані Христиня Навроцька та інж. Іван Витиняк. Привітали їх голова Головної Управи Управи ОБВУА д-р Володимир Галан короткою промовою, згадавши про символ Червоної Калини і 50-літній вітмару Українських Січових Стрілців. У почесній лозі можна було бачити голову Виконного Органу УНРАди Миколу А. Лівницького, головного передсідника УНСоюзу Іосифа Лисогора з дружиною Марією, названого вгорі голови ОБВУА і президента ЗУА-ДК д-ра Володимира Галана з дружиною Ярославою, генерала А. Валійського, п-ї Ганяни Дмитерко. Ратич. Комітет становили виключно колишні старшини, до помічів яких сто- били гурт пластунів. Дружини колишніх старшин і Пані і Союзу Українок організували й займалися буфетом. Гра- ла оркестра АМОР і співав Ігор Раковський. Аранжерами були Юрій Лопатинський та Володимир Гриньох. Залі прикрашувала велика декорація зладжена арт. мистцем Олександром Климком. Забава у культурній, товариській атмосфері тривала до 3-ої години над ранком.

ВІНСТОНА ЧЕРЧИЛЛА ПОХОРОНЕНО З КОРОЛІВСЬКИМИ ПОЧЕСТИМИ

Лондон. — В минулу суботу 30 січня ц. р. похоронено колишнього британського прем'єра Вінстона Черчилля з почестями, яких не знавав ні один британський громадянин не-королівського роду та ще й такий, який в часі своєї смерті не виконував взагалі ніякого державного уряду. У похід від Вестмінстерського паладу, де впродовж трьох днів стояв катафалк з доминовим Черчилля, де 320.000 англіців передефілювали перед доминовим, до собору святого Павла, себто впродовж однієї милі, брали участь військові частини й військові оркестри, що грали традиційні військові жалібні марші. Мільйон людей приєднався до походу. У соборі св. Павла була вже зібрана королівська родина — королева Єллісавета з чоловіком князем Едінбурзьким, наступник престолу Чарльз з королевою матір'ю Єллісаветою, сестра королеви Маргарита з чоловіком і інші члени королівської родини, як також монархи, президенти, прем'єри і міністри, що з'їхалися з цілого світу. Особ французького президента де Голля, колишнього президента Д. Д. Айзенгавера й кількох інших стігали на себе голіву увагу неоглядних мас народу, що залігли були вулиці. З собору святого Пав- ла перевезено доминову на гарматній лфеті до порту над Темзою, через яку перевезено її на поромі на другу сторону ріки, на залізничну станцію, відклавши окремих потяг завів її до містечка Блендгейм, похоронено доминову в родинній могилі. Цей останній етап похоронів мав суто-приватний родинний характер. Взагалі ввесь похорон тривав розмірно коротко, бо від 10 ранку до 4 пополудні, включно з усіма етапами похоронів. У соборі святого Павла коротку праву відслужив архієпископ з Кентерберії, д-р Майкл Рамсей, а прийнявши в соборі були кругло 3.000 осіб за докладно контрольованим поименним списком. Чужинцям гостям вільно було тільки приїздити до Собору і відвідати втілі закритими автими, в асисті служби безпеки. Д. Д. Айзенгавера запрошено до британської радіо-телевізійної програми, де він виволо- сив промову на тему своєї співпраці і приязни з Черчиллем та американсько- британськими зв'язками, що їх Черчилль символізував своєю особою, бувши похідженням з тих двох англомовних країн. Ввесь похорон передавано на телевізії. З нагоди перебування дек- сятків найвищих державних

КОНГРЕСМЕН ФЛОД ЗАПРОПОНУВАВ У КОНГРЕСІ ЗДА ФОРМАЛЬНУ РЕЗОЛЮЦІЮ ПРО СТВОРЕННЯ ОКРЕМОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Вашингтон. — Конгресмен Деніел Флод з Пенсильванії вніс у Палату Репрезентантів окрему резолюцію, яка гостро таврує комуністично-московський імперіалізм і агресію та пропонує створити конгресовий Спеціальний Комітет для Поневолених Націй із завданням постійно досліджувати і студіювати поневолені Москвою не-російські нації та приготувати для Конгресу відповідні заходи, на яких базувалася б американська закордонна політика у відношенні до Совєтського Союзу та поневолених націй. Резолюція, що означає як Г(ава) Резолюція 14 та датована 4-го січня 1965 р., була прочитана в Палаті Репрезентантів та передана її Комісії Правил для дальшого розгляду. Текст резолюції, який подаємо в українській перекладі говорить сам за себе.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Тому, що зухвалі лідемі- ства імперіалістичної Москви в справі колоніалізму не було досі належно здемасковане а-

В НЬО ЙОРКУ ВІДЗНАЧЕНО РОКОВИНИ САМОСТІЙНОСТІ І СОБОРНОСТІ УКРАЇНИ

Нью-Йорк. — Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Нью-Йорку, Відділ Українсько-Конгресового Комітету Америки в неділю 31-го січня в залі Вашингтон Ірвінг гай скупавштував Святкову Академію для відзначення 47-их Роковин Самостійності України і 46 Роковин Сьорборності всіх українських земель. Академію започатковано віді- ранням американського гімну на фортеп'яні. Голова Комітету І. Базарко відкрив Академію промовою, в якій вказав на важливість в історії українського народу актів з 22-го січня 1918-го і 1919-го років. Після того відбулося відчитання Універсалів про ці дві події. ВПрееос. Архієпископ Метислав виголосив Святкову Промову, з'ясовуючи, як прийшло до того, що український народ, глоблений Московією довгі роки, вирішив свою долю шляхом самовизначення до соборного життя на своїй землі. Адвокат М. Пізак відчитав Проклямацію губернатора Нью-Йорку Нелсона А. Рокефеллера про „Український День“ в ньюйоркському сейті, а Юрій Волицьке прочитав Проклямацію посади- ка Роберта Вагнера про „Ук-

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

ПОЖЕЖА У ПРАВОСЛАВНІЙ СВЯТОТРОЙЦЬКІЙ ПАРАФІІ В ШІКАГО
У вівторок 26 січня ц. р. по год. 8 ввечері спалахнула пожежа у приміщеннях Української Святої Троїцької Православної Парофії при 1908 Норд Гамболд бульвар у Шікаго. Причина пожежі досі не в'ясна. Церква та зал під церквою — непошкоджені. Знищено підлігли приміщення парафіяльної бібліотеки-читальні, парафіяльно-українознавчої школи, центральної огрівальні та деякі суміжні приміщення в задній частині будинку. У часі акції гашення розбито багато вікон і знищено водою рештки не- догорілої книгозбірні.

НА ЗАХИСТ ДОБРОГО УКРАЇНСЬКОГО ІМЕНІ

Вінніпезький щоденник „Вінніпег Фрі Пресс“ надрукував у половині січня статтю, в якій українців було названо „богояками“. На цю статтю зареагували делкі єврейські одиниці з-поміж українців і в числі з 23 січня пол- вився допис пані О. Войченко, в якому авторка цитує нау- кову літературу, звернула увагу, що прозва „богояки“ у ЗДА й Канаді відноситься взагалі до всіх євреїв, включно з делкими не-єврейськими емігрантами з східної Європи. Ця прозва, на її думку, вислід ігноранції, а саме незнання слов'янських мов: виклик „о Богояки“, що його вживали перші поселенці в цю дав початок цій прозві, аж ніяк не має від- см-

НА НАШІМ, НЕ СВОЇМ ЗЕМЛІ (Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПАНЬКО БУЛІШ В. АВСТРАЛІЇ
На відзначення шекспірівського ювілею в-во „Мистецтво“ в Києві видало з великим приміщенням — книжку І. Ваніної „Українська шекспірія“. Рецензент цієї книжки С. Доценко у „Вісник“ (ч. 12, 1964) обурюється вбогістю мови і неохайним стилем Ваніної: книжка насичена русизмами, канцелярсько-штампованими зворотами. До того ж „неточності у цій книжці переростають у грубі помилки, що дезорієнтують читача. Ось так газета „Одеський Листок“ — твердить Ваніна — уже в 1838 р. писала про Шевченкового „Назара Стодоло“, коли самої п'єси ще й на світі не було. Львівський журнал „Нива“, де надруковано перші українські переклади „Гамлет“, перекришила вона на „Неву“. Авторка відкрита існування в Києві у дореволюційних часах досі не знала газети „Київське Слово“. І на- рещті примусила Панька Ку- ліша емігрувати до... Австралії.

ДЕ ПРИДБАТИ ОКУЛЯРИ?

Якийсь українець В. Гов- таренко, що доля занесла його аж у Казань, пише дослідно такого листа у „Правді“ за 25 січня ц. р.: „Лікар написав мені рецепт на окуляри мікус 0.5. Майже рік ходжу до оптичних крамниць нашого міста, але без наслідків: окуляри немає. Багато казали, також звертався до правді- нських крамниць з просянням взяти замовлення на окуляри. Але чуваю завжди однакову відповідь: — Ліз нема, і не- відомо коли будуть“.

АВТОРИТЕТ НАЧАЛЬНИКА

Якось увечері, добре вишми- сив, секретар райвиконкому Ондибас рішив подзвонити комусь із друзів через між- міський телефон. Як на злість абонент не відповідав: може десь пішов у своїх справах, може міцно заснув. Ондибас почав брутально лаятися. Телефоністка відключила його телефон. Тоді секретар рай- виконкому власною персоною прибув державним авто до телефонної станції і влас- ним кулаками вибив телефо- нистку. Начальник зв'язку з огляду на високе становище Ондибаса, звелів телефоніст- ку „не зчиняти бучі“. Він за- явив: „Треба рятувати авто- ритет Ондибаса!“ („Ізвєстія“ з 24 січня ц. р.)

Вкрити британським прапором доминову Вінстона Черчилля везуть на гарматній лфеті Вестмінстер Скервом до катедрі св. Павла в Лондоні. В останню дорогу супроводили покій- ного британського провідника сотисичні маси народу.

достойників у Лондоні, на по- хоронах Вінстона Черчилля, прем'єр Гарольд Вілсон пере- вів з багатьма з них короткі ділові наради. Найдовшою була понад одногодинна розмо- ва з західно-німецьким кан- цлером Лордом Леджівом Ер- гардом. Обидва державні му- ж стрінулися вперше. Віл- сон відвідав був свої відді- ління в Воні з уваги на смер-

тельну недугу Черчилля і те- пер вони устійлили новий тер- мін. Західно-німецький за- кордонний міністер Гергард Шредер вперше мав розмову з новим британським міністром закордонних справ Майке- лом Стюартом. Державний секретар Дін Раск мав та- кож коротку розмову з Стюар- том, вперше познайомившись з ним.

МИКОЛА ЛІВІЦЬКИЙ
Голова Виконавчого Органу
Української Національної Ради

ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

(11)

8. "Максималістичні" чи "реальні" вимоги в нашій політиці.

В українському політичному світі можна почути тепер голоси (правда, нечисленні і не ясно висловлені), що не треба нам виступати в цьому моменті з максималістичними, мовляв, нереальними вимогами на міжнародному форумі, себто не треба сьогодні підкреслювати постулату відновлення самостійності України. Згідно з цими голосами, треба тепер наголосити на такі справи, як геноцид (народоубийство), депортації українців з рідних земель, русифікація тощо.

Звичайно, треба протестувати проти всіх цих жаклих явищ на нашій Батьківщині. Але тільки завжди і скрізь разом з вимогою відновлення справжньої самостійності української держави. Ці нби нереальні наші вимоги ми ставимо вже понад сорок років. І за цей час ми маємо великі успіхи, великий поступ нашої національно-визвольної справи і в світі, і серед власного народу. Але ці успіхи і цей поступ ми завдячуємо саме тому, що не перестали ставити наших максималістичних вимог. Щоб ці, сьогодні нереальні вимоги могли стати колись реальними, ми не можемо перестати постійно їх висувати. Тим більше, що ці вимоги починають все більше сприймати поважні чужинські політичні кола!

В чужинському світі було в останніх роках багато позитивних для української визвольної справи фактів, як наприклад, резолюція Конгресу ЗДА в 1959 р. про т. зв. "Тиждень Повстанців Націй", де загалом їй Україні, як країну, що має право на відновлення своєї незалежності. Виступ кол. прем'єра Канади Діфенбекера в 1960 р. на форумі Об'єднаних Націй — також із загалом про український народ. Виступ кол. віце-президента Ніксона або американського представника в ООН Стівенсона. Виступ французького президента де Голля з вимогою права на самовизначення для неросійських народів Советського Союзу. Таких прикладів можна було б навести більше. В 1964 році відслонення пам'ятника Шевченку мало велике значення для нашої справи. І коли в тому році справа визволення України ввійшла в програму Республіканської партії Америки, то за чотири роки може це саме стояти і в програмі Демократичної партії Америки...

Отже, якщо визначні чужинці щораз більше сприймають наші вимоги, то як би це виглядало, коли б самі зацікавлені, ми, українці — перестали ставити оті "максималістичні", самостійні вимоги!

Ми маємо й виставляти, бо маємо надію переконали щораз ширші кола політичного західного світу в реальності постулату самостійної України. І ми маємо їх виставляти, бо ми перебуваємо тут, на чужині, як речники українського народу, який там, у підневольних умовах, не має можливості свободного волевиявлення і не може ставити таких вимог.

Це вони, українці на Батьківщині змушені "достоюватися" до підневільних умов і змушені ставити лише т. зв. реальні вимоги. Нашим же безперечним обов'язком ставити тут оті "максималістичні", державницько-самостійницькі вимоги. І якби ми цього не робили, то кожний українець на Батьківщині навіть отой український комуніст, який мусить достоюватися до "реальних" обставин, але може з українським патріотом, — мав би право кинути на нас прокляття і сказати: "Що ж ви там робили на чужині? Чи ж для цього ви покинули Батьківщину, щоб завести надії, які ми, підневільні українці, покладали на вас, вільних українців, як на речників справжніх прагнень українського народу?!"

9. Роль і значення Державного Центру Української Народної Республіки

Як відомо, не всі українські політичні сили об'єднані довкола Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі. Довгі роки провадили енергійні заходи в справі здійснення повної консолідації українських політичних сил в лоні Української Національної Ради, як екзильного передпарламенту Української Народної Республіки. Та така повна консолідація ще не здійснена, і наперед не можна сказати, коли це здійснення може статися. Але що нам потрібно в сучасній тяжкій ситуації, це принаймні, якщо вже не повна консолідація, то співдія українських політичних сил. А якщо і це, наразі, неможливо, то, принаймні, ліквідація внутрішньоконфліктних ситуацій. Хай, якщо до іншого ми неспроможні, кожний діє окремо, але якщо не разом, то не проти себе.

І також не варто дискусувати про те, хто більше, а хто менше робить для української національно-визвольної справи. Жадної "статистики" ми тут впровадити не можемо — хай про це судять майбутні українські історики. Сьогодні хай кожний робить те, що може і як може, аби воно справді йшло на користь нашої національної справи.

Отже, ми ті українські політичні сили, які об'єднуються довкола Державного центру УНР, не заперечуємо заслуг інших і ніяк не перешкоджаємо їм у їхній праці. Такого ж ставлення очікуємо і в стосунку до себе.

Проте, саме тепер висловлюються — не зовсім, правда, виразно сформульовані — думки, що в теперішній, мовляв, ситуації, коли Захід провадить політику мирної коєкзистенції, а в Україні сталися різні зміни, в цій ситуації існування і дія Державного Центру УНР, отже українського екзильного уряду — нецільові і непотрібні. Було б добре, якби українське громадянство зрозуміло шкідливість для загальної української національно-визвольної справи таких поглядів.

Про діяльність і працю Державного Центру, зокрема Виконавчого Органу Української Національної Ради, можна довідатися із спеціальних бюлетенів та з преси, хоч, може, не до всіх українських громадян ті відомості доходять. Органи Державного Центру діють в різних напрямках, а саме:

а. Ми старасмося різними способами утримувати зв'язок з Батьківщиною: через радіосигнали, через переписання туди великими шляхами відповідної літератури, через зустрічі з людьми, які не тільки прибувають звідтуди, а часом також повертаються назад.

б. Ми утримуємо зв'язок з українцями в різних країнах світу та з їхніми організаціями й установами, зокрема відбавляючи поїздки представників Державного Центру в Європі, в Америці, в Канаді, в країнах Латинської Америки тощо.

в. На відтинку довніших зв'язків існують Представництва ВО УНР в багатьох країнах західного світу, маючи своїм завданням інформувати чужинців про стан в Україні і про нашу національно-визвольну програму. Представники Державного Центру відбавляють для контактів з чужинськими політичними колами поїздки до столиць різних держав західного світу — до Лондону, Парижу, Риму, Бонну, Оттави, Вашингтону тощо. Подаються меморандуми про українську національну справу до урядів різних держав, до Об'єднаних Націй, до НАТО і до різних міжнародних організацій. Утримуються також постійні зв'язки з представниками інших повновладних держав, як т. зв. сателітних народів, так і неросійських народів Советського Союзу.

АННА ЗЕЛЕНА

(Замість квітів на сльозу могилу)

6-го січня закрила на віки свої очі трудолюбива страждальниця-мати й виховниця не лише своїх, але й чужих дітей — Анна Зелена з роду Мишугів.

Вона народилася 3-го вересня 1870 року у Виткові Новім, радехівського повіту в родині Мишугів, що видала українському народові двох великих синів: славного оповесного співака й жертводавця княжих дарів на народній цілі — Олександра Мишугу, та великого патріота, довголітнього начальника редактора "Свободи", а рівночасно й духового провідника-вчителя "Американської України" — д-ра Луку Мишугу.

Про св. пам. Анну розказав мені той, якого вона колись pestила, цілувала й грозилася, що про все розкаже стрийкові Олександрові, але... ніколи цього не зробила. Ним був св. пам. д-р Лука Мишуга.

Було це пам'ятного 1948 року, коли покійної Анни син Богдан спровадив із Скитальщини до Канади своїх братів Зенона й Ростислава з їх родинами, між якими й була їх мати, покійна Анна. Зустрівшись із д-ром Л. Мишугою, я передав йому привіт від Анни. Цей привіт зворушив його до сліз. Тоді розказав він мені про "квіти й терня", які прихилилось стрийчати Анні.

В другій половині XIX століття в селянській бідній родині Мишугів у Виткові Новім заблестіли й оформились Богданові таланти Олександра Мишуги. Маючи свій дім уже тоді у Львові, Олександр за згодою свого брата забрав свою братанку, тоді вродливу 13-літню Ганю, до себе на виховання й догляду додому. Той же самий Олександр вирішив фінансувати під час гімназійних та університетських студій свого братанка — Луку Мишугу.

По кількох роках в домі Олександра Мишуги його братанка Ганя одружилася з вчителем Іваном Зеленим, що походив із Каміньки Лісної. Тому вчителів Іванові він доручив підготувати молодого Луку до гімназійних іспитів, а з цим і догляд над ним та його поведінкою й навчанням у гімназії. Це завдання не було легке, бо стрийкові Олександр послал обильні суми грошей на виховання улюбленцеві Луці, який про це добре знав. Однак, учитель Іван Зелений, хоч і мав добре батьківське серце, то в справах навчання був дуже строгий та суворий, бо знав, що як молодий Луця не приложити зусиль до науки, та за стрийкові гроші мудрості не купити. На тому пункті приходило до суворой дисципліни зі сторони учителя-виховника, Івана Зеленого у відношенні до Луці. Посередницю, як приходило до "примусу", завжди являлась із "м'яким серцем" покійна Ганя, яка пробувала виправдати "збиточника-урвіса" Луця. Та коли не було вчителя Івана в хаті, кликала Луця до своєї кімнати та "бігмалась", що коли Луця не поправиться і на будуче витрачатиме гроші стрийка Олександра, то вона сама, скаже це Олександрові, як приїде до них у гості. Цього й найбільше страхався молодий Луця і благав: "робіть усе, що хочете зі мною, але стрийкові не говоріть про мої злі вчинки, бо коли він про це довідається, то я можу стати пропащою людиною!"

І це помагало. Так було до 1910 року, тобто поки жив "строгий" учитель, Іван Зелений на посаді в Жирівці під Львовом. З його смертю в 1910 році осталися вдова Ганя з шістьма малолітніми дітьми. Найстарший Василь мав 11 років, а далі чергувались: По-

Богдан, Євгенія, Славка і найменший — Ростислав. Не маючи засобів для родини в Жирівці, вдова Ганя перенеслася до Каміньки Струмилівської з малими дітьми, серед яких лежав наліп-притомний, смертельно хворий, малий "Богданчик".

З вічною вогними від сліз очима, немов підстрелена птаха, бідалася вона над своїми маленятками й тяжкою працею здобувала засоби виживати сина Богдана та дати решті дітям сяке-таке вдержання. Як було страдання й життя молодоті тоді Гані, може послужити і цей факт, що близька й дальша родина та численні приятелі самі не вбачали виходу для неї та почали вговорювати вродливу вдову, щоб передала всіх своїх дітей до захисту для вивчення згодом якогось ремесла, а їй самій радили вийти заміж! Але вона мала забрати набутої пошани в домі Олександра Мишуги. Мала багато пошани до свого мужика-вчителя Івана. Мала багато пошани до своїх "перепелат" пошани, а також і навчальних розуміти значення науки, яку набула серед учительської атмосфери, будучи дружиною вчителя Івана. І вона всім відповідала: "Ні, цього я не можу зробити, бо моє завдання і відвічальність стали подвійними! І я доложу всіх моїх сил, моїх трудів, моїх молитов до Бога, який напевно вислухає мене та допоможе мені виконати моє, навіть і дуже складне, відвічальне завдання!"

І так сталося... Тернистий то був дальший її шлях, але вона, раз вибравши його, пішла ним. Ціле своє життя пристравила своїм дітям... Гарувала, плакала й трудилася. І плоди її трудів прийшли в заплату. Дітей усіх виховала, дала їм освіту й вивела на широкий шлях у людей.

Здавалось, що життєві страдання її вже були на закінченні, але так лише здавалось. Прийшов очікуваний Перший Листопад 1918 року, який приніс для покійної Анни Зеленої радість і смуток. Радість тому, що Україна воскресла. А смуток тому, що це Воскресіння не проіснувало довго й після нього знову прийшли катакомби, які постійно заповнювали брудні, холодні та голодні польські тюрми...

Цей пропаланий Перший Листопад застав дітей покійної Анни, найстаршого Василя на Італійському фронті, а Богдана й Зенона студентами польської гімназії в Каміньці Струмилівській, які й були першими, що помагали організувати доколичні села до збройного військового зриву за волю України.

Добре знала про це покійна Анна й тому знову забилась її материнське серце. З трагічним закінченням вільних змагань 1921 року трини її опинилися в польській неволі: Василь і Зенон у Тухолі, а Богдан у Ченстохові. Знаючи, що вони можуть повернутися колись додому, покійна Анна змінила оточення для своїх синів і перебралася до Винників під Львовом. Правда, сталося дещо інше, Василь поїхав у чужий край на студії, не повертаючи додому, а Богдан і Зенон вернулися до Винників, і розпочали свої студії на тодішньому Тайному Університеті у Львові.

Хата покійної Анни в Винниках і поближкі ліси стали осередком та зенком конспіративної діяльності УВО для багатьох членів, яким треба було приспати чуйність польської поліції у Львові. Належав до них і "Смок" — Степан Федак, що побував тоді й підготував свій плян... побачити п. Пілсудського. По-

кійна, з удаваною міною на дитині, нічого не знала й не допитувалася, знаючи, що вони й так нічого не скажуть про свої таємниці. Та все таки, добряга, жалючий "дитині" вона перестерігала своєю материнською мовою і сепцем, що би були вони, дуже обережні" в своїх "джихостам" діях.

За приналежності до УВО, сини її Богдан потрап в польську тюрму (процес Басарабівців). На вулиці Піярів у Львові його арештувала поліція аж з Перемишля й привезла до хати матері, покійної Анни та заштовпували її дещо про сина. У відповідь їм, покійній Анні, навіть дуже холодно-кровно, вперше запитує поліцію, хто вони є, бо сина свого вона знає. У відповідь політисти сказали, що вони є "постерунові Ржечі Посполитей аж з Перемишля". Тоді, з холодним виразом на обличчі покійна відповіла: "То у Львові вже забракло поліції, що аж мусіли вас пошукати з Перемишля?!"

Входячого до хати Зенона, що почав був аргументувати в синів із дедуктивними, також придержали, але не все не вийшло з рівноваги покійної.

Щоб підготувати щось для заарештованого сина Богдана тобто спекти бодай якусь паливицю, вона хотіла придержати в хаті довше поліцію і сказала: "Панове, не спішіться, робіть основну ревізію в хаті, щоб потім не сказали в суді, що я заборонала вам її робити, — знаючи добре, що в її хаті вони нічого не знайдуть, бо в ній "господарили" мудрість спеці за них."

Чотирнадцять тюрма Богдана разом із тодішнім командою УВО, полковником Андрієм Мельником, не залишили покійної Анни. Вона й далі трудилася та шукала засоби на закінчення університетських студій для трох інших синів улюблених: Василя, Зенона й Ростислава, що покінчили їх на славу й гордість своєї матері.

По виході з тюрми, її син Богдан не має місця на рідній землі й у розпачливою стані залишив свою "голубку-мату" та виїхав до Канади в 1928 році.

В 1948 році вдалося Богданові спровадити до Канади 12 осіб з родини, а між ними й свою дорогу та любов 78-літню матір, яка й сама мусіла "понохатити" тюрменних мурів "через нього", як це колись були сказали їй польські судді!

Маючи тепер трьох синів у вільній Канаді, покійна Анна проживала "чергою" біля них трьох, як це вона колись висловлювалась, "не зробить нікому з них кривди, бо всі вони для мене однакові". Правда, що останніми роками найдовше проживала вона в наймолодшого сина Ростислава й його дружини Ірини.

І в їх, для неї такому любому домі, закрила вона навіки свої стомлені та виплакані очі.

В холодний зимовий день, як і було її довге життя, та погідний, як і було її серце й душа, відбулись похоронні вродистості по св. пам. Анні Зеленої, "Бабиці цілого роду Зелених і Мишугів". В укр. кат. церкві ім. св. Ольги й Володимира відправляли Богослужбу й молились за спокій душі покійної Анни оо. Богдана й дек. Габрусевич разом із родиною та чисельними їхніми приятелями.

Про тернистий життєвий шлях покійниці сказав дуже тепло о. Богдан, який і молився на цвинтарі запечатла домонову з тілом доброї Матері, покійної Анни.

Тіло з домовиною покійної все несли П сини та онуки: Богдан, Зенон і Ростислав, два сини Богданові Ігор і Левко, син Ростислава Юрій та сини дочки Євгенія Богдан Гарух.

ВСЯЧИНА

Кладовища ідей
Історія людства пов'язана із спорудженням в різні доби велетенських споруд. Феодальна доба, залишила нам такі пам'ятники, як ось піраміда Хеопса або знаменитий китайський мур. Ось, що писав один мандрівник, що був коло того мур: "Розміри його мене просто пригнітили. Коли я став біля його підмурку, то його вершина виявилася поза полем мого зору. Око бачило одну похилу стіну. Око не могло сприйняти та охопити його розміри. З каміня, що пішло на цю споруду, можна було б збудувати велике місто. У будівництві мур брали участь шоста частина всієї людності."

Успіхи сучасної техніки дозволяють скоротити на багато час, затрачений на будівництво, і зменшити число трудних робітників.

Є чимало проєктів, іноді навіть детально розроблених, що перед ними поступаються навіть такі велетенські споруди, як Великий Китайський мур, або Панамський канал, завдовжки 86 кілометрів, що з'єднує Тихий океан з Атлантикою, Суєзьський канал (160 км), що відділяє Африку від Азії і сполучив Середземне море із Червоним.

Ми розповімо тут про деякі проєкти і побачимо, якої сміливості доходить технічна думка в наш час.

Проекти ці досі не здійснені, але не тому, що їх вважали важко здійснити, а тому, що впродовж останніх десятиліть наука в цілому світі працювала тільки в одному напрямку — у напрямку озброєння та нищення.

Найцікавіші із запропонованих велетенських споруд це старий проєкт сполучити Англію з материком тунелем.

Залишила покійна Анна чотирьох синів і стільки ж невісток, дві дочки й одного зятя та багатьох внуків і правнуків, розсіяних по всьому світу.

Струджене довгим віком і трудами тіло покійної Анни прийняла в обійми добра й привітна канадійська земля. Життя Твоє, Анно, було трудне й тяжке, а шлях тернистий! Хай же земля канадійська, що була для Тебе вільною й прийняла Тебе, буде Тобі легкою.

Володимир Гіряк

попід Ляманшем. Найбільше гальмують здійснення того проєкту протести міністерства оборони Англії, бо вони вважають, що Англія буде мало захищена від нападів, як існуватиме тунель під Ляманшем. Але, зважаючи на те, що в теперішню війну Ляманш не становитиме захисту, то, можливо, наразі проєкт цей здійсниться.

Другий проєкт передбачає сполучити Європу з Африкою тунелем під Гібральтарською протокою. Здійсненню того проєкту перешкодили незгоди між Англією та Францією з одного боку і Італією з другого.

Є ще проєкт осушити Зюдерзеє в Голландії. Голландія займає територію, відвоювану від моря. Але цю територію можна ще набавити збільшити. На жаль, жакливі війни, що їх ми пережили, спричинились не до збудування нових гробель, а до знищення старих і до затоплення величезних просторів, відвоюваних колись у моря.

Існує ще два сміливіші і заухваліші проєкти: один — висунути південну частину Північного моря, збудувати гроблю між Англією та Данією, а другий, ще величніший — висунути Середземне море і з'єднати Європу та Африку в один континент.

Марія Туркало

ТАЄМНИЦІ

"ЗАЧАРОВАНИХ МІСЦЬ"
Директор історичних наук І. Спаський розповідає в "Ізвєстіях" з 12 січня ц. р. про найцінніші експонати московського історичного музею "Ермітаж", знайдені в "зачарованих місцях": "Недавно одержали ми скarb карбованих, викупаний у Диканці на Полтавщині... Найбільший скarb, що будьколи приходив до Ермітажу, відкрито на хорі Успенського собору Києво-Печерської лаври. В 1718 році, коли керівники монастиря чекали, що цар Петро І покладе руки на всі монастирські багатства, вони поховали їх у ніші стіни під підлогою. Під час ремонту 1898 р. робітники знайшли чотири ціннові посудини і діжку з 6.000 золотих і 9.000 срібних монет — півтора пуда золота і 15 пудів срібла..." рещту дорожчостей цього монастиря забрали большевики до Москви, як відомо, в 1921 році.

HUDSON COUNTY NATIONAL BANK

Jersey City
Bayonne
Guttenberg
Hoboken
North Bergen
Union City
Weehawken

ФІНАНСУВАННЯ НОВИХ АВТ

\$
4
НА
PIK
ЗА
\$100

Також уживані авта по низьких цінах.

ТАРЗАН, ч. 5379. Король-глузув...

— Ви, чужинці, увійшли на заборонену територію, — сказав Могутній. — Тому то ви мусите бути покарані...

— Алез чому? — запитав доктор Бейтс. — Ми не бажали спричинити якісь клопоти. Ми тільки були цікаві пізнати те плем'я, воїни якого такі сильні.

Король-глузув. — Дуже добре... Я заспокою вашу цікавість. Але це може коштувати вас життя!

BAKKA COMPANY
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
Навіть всі малі діти знають, що в Армії все можна одержати. Імпортують цукорки, шоколади, помадки — добрі, свіжі та — дешевше!

Plane
Українське Випишкове Бюро
Roman Parcel Service
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7450
НАДАДИ ПАРЦЕЛІ З ОДИНОМ І ДВАМА. Різноманітні авта, холодильники, телевізори, машини до праця і т. д.
Урадові години: від 8:30-7 веч.
Субота до 6-ї веч., в неділю від 10-3 по пол.

Праця
HELP WANTED FEMALE
ПОШУКУЄТЬСЯ
ЖІНКИ або ДІВЧИНКИ
яка могла б час-від-часу допомагати одиноким хлопцям. По ближчій інформації проситись телефонувати в Нью Йорку YU 2-7025

До свинарні
До свинарні від 1-го лютого
New York Area
3 KIMNATH
Газ, опріаність. Гарна вода. Дуже низький рент (чистий).
Власник тел.: CA 3-0243
536 E. 6th St. N. Y. 9, N. Y.

ПЕЧАТНИ
в різних мовах, друкованими і писаними черенками з ЕМ-БЛЕМАМИ — виробляє
ROMAN IWANYCHUK
2883 Wilkison Avenue
BRONX 61, N.Y.
Tel.: TA 3-8407
Печатки на три лінії в двох лінійках з перекладом 2 дол.
Як ривок —
• Друки для лікарів
• Seals
• Envelopes - Letterheads
• Photo Offsets - Labels
• Orders & Salesbooks
• Advertising Specialties
• Calendars, Pencils, Pens
• Match Books, etc.
1,000 ВІЗИТІВКА \$4.50

FUNERAL DIRECTORS
Theodore WOLININ, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (8)
Tel.: GR 5-1437
СОЦІАЛНА, ОБСЛУГА.

Займається
ІВАН КОВАЛЬЧУК
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
ПОХОРОНАМИ в СТЕПІ
NEW JERSEY.
Ціни приступні для всіх.
Обслуга чесна й найкраща.
У випадку смутку в родині,
клієнт, як в день, так і вночі:
JOHN KOWALCHYK
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HENDERSON 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в
BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контролює температуру.
Модерна каплиця до ужитку
ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

СОЮЗІВНА

ЦЕ НАЙКРАЩЕ МІСЦЕ ДЛЯ:

- новоодружених переїхати своєї медової місяці (first night);
- працюючих жінок влаштувати приватні, уродні, ім'янина, ювілей;
- товариств і організацій зустрічі і бенкети;
- для молоді спортівні гри, товариські змагання в українському середовищі.

Тому заадресуйте замовити місце на
ДЕНЬ, ТИЖДЕНЬ, ВІКЕНДИ —
пишучи на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
KERNHONKSON, N. Y. Tel.: Kernhonkson 5641